

12. KLEUR VAN DE BINNENVLAGGEN VAN DE KLEINE SLAGPEN-DEKVEREN VAN DE FUUT ALS LEEFTIJDSCENMERK

Als we de Handkenmerken moeten geloven, dan zou bij de Fuut in juli-september van het tweede kalenderjaar het juveniele kenmerk 'grauwe binnenvlag van de kleine slagpen-dekveren' in één rui vervangen worden door het adulte kenmerk 'witte binnenvlag'. In het kader van ons ringprogramma van volwassen broedvogels in Leiden hebben wij het afgelopen broedseizoen 1984 gegevens verzameld die duidelijk in een andere richting wijzen.

Dit jaar hebben wij in de periode april-juni 21 volwassen broedvogels gevangen. Hieronder bevonden zich 5 hervangsten van vogels die we het jaar daarvoor (1983) al geringd hadden. De 16 voor het eerst gevangen vogels zijn dus 2 kj of ouder, de hervangsten 3 kj of ouder. Van 2 van deze hervangsten weten we bovendien iets meer van de leeftijd, omdat het individueel herkenbare, onvruchtbare ♂ betreft, wier doen en laten al langere tijd in de gaten gehouden wordt: de een is 4 kj of ouder, de ander zelfs 6 kj of ouder!

Volgens Handkenmerken zouden de in april-juli gevangen volwassen vogels (geen dons, met kraag) ♂f grauwe binnenvlaggen (= 2 kj) ♂f witte binnenvlaggen (= na2 kj) moeten hebben. Het merkwaardige is echter dat we welgeteld één dier zijn tegengekomen met alle binnenvlaggen grauw en één met alle binnenvlaggen (op één na in de rechtervleugel) wit. Alle andere vogels namen een of andere tussenpositie in (zie figuur 1). De 4 kj of oudere ♂ had 17 witte binnenvlaggen (8 links + 9 rechts); de 6 kj of oudere ♂ had er slechts 6 (2 links + 4 rechts)!

Figuur 1. Frequentiehistogram van de som van het aantal witte binnenvlaggen van de kleine slagpen-dekveren in linker- en rechtervleugel van Leidse Futen, gevangen in april-juni 1984.

aantal witte binnenvlaggen	aantal vogels per categorie
0	x
1 - 5	xxxxxxxxxx
6 - 10	xxxxx
11 - 15	xx
16 - 20	xx
21 - 22	x

Conclusie

Het is zeker niet zo dat bij de Fuut in de ruiperiode van het tweede kalenderjaar (eerste volledige rui) alle grauw-gekleurde kleine slagpen-dekveren vervangen worden door veren met witte binnenvlaggen. Er zijn o.i. twee mogelijkheden: ♂f het aantal kleine slagpen-dekveren met witte binnenvlaggen dat een volwassen Fuut van 2 kj of ouder draagt is een individueel (variabel) kenmerk ♂f het aantal neemt mogelijksterwijs geleidelijk toe met de leeftijd. Voortgaand onderzoek aan jaarlijkse hervangsten zal meer licht moeten werpen op deze kwestie. Intussen lijkt het ons het beste de kleur van de binnenvlaggen

van de kleine slagpen-dekveren voorlopig wel te noteren, maar niet te gebruiken als leeftijdskenmerk voor de Fuut.

A.M. van der Poel & O. Ottema
p/a Hammarskjöldlaan 14,
2286 GT RIJSWIJK
tel. 070 - 931750

Nagekomen:

In memoriam P.J. Bakker.

Vlak voor het ter perse gaan van dit nummer van Op het Vinketouw ontvingen wij het droeve bericht van het volkomen onverwachte overlijden op 25 oktober 1984 van de heer P.J. Bakker, oud-medewerker van de ringcentrale. Van 1967 tot zijn pensionering in 1979 heeft de heer Bakker in het uitgebreide geografische materiaal van de ringcentrale heel veel coördinaten van ring- en vindplaatsen opgespoord. Dat was een hoofdtak naast veelsoortig ander werk.

Voor al dat zo nauwgezet verrichtte werk past ons dankbaarheid. Diepe dankbaarheid, omdat persoonlijke tegenslagen de heer Bakker niet bespaard zijn gebleven, al die jaren.

Ons medeleven gaat uit naar zijn vrouw en kinderen.
Hij ruste in vrede.

In memoriam G.A. van Dulmen

Op 25 oktober werden wij, door middel van een brief van een andere ringer, op de hoogte gesteld van het overlijden van onze vrijwillige medewerker de heer G.A. van Dulmen uit Moergestel, wat begin oktober plaatsvond.

De heer v. Dulmen heeft sinds 1972 heel wat Meerkoeten en Waterhoentjes weten te vangen en ringen. Maar, naast deze toch wat ongewone soorten, richtte hij zijn activiteiten ook op de "gewonere" soorten als de zangvogels.

Voor al die, steeds met zoveel inzet ontplooidde activiteiten, past ons dankbaarheid. Ons medeleven gaat uit naar de familie en vrienden van de heer van Dulmen bij de verwerking van dit verlies.

Hij ruste in vrede.